Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următórele Birouri de anunciurī: în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneber, în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat: în Bucuresci: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann.
Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30cr. timbru pentru o publicare. Publicărī mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banī.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francī.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunī 5 fl., pe trei lunī 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banī. Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 184. Brașov, Joi, 22 August (3 Septemvre) 1896.

Cum lucréză „Kulturegylet"-iștii.

Publicăm mai jos un mic estras din raportul comitetului „Kulturegylet"-ului ardelenesc despre activitatea sa din trecut și din present.

Facem intenționat acésta, căcī e de interes pentru noi sĕ scim, cum lucréză tinera societate de maghiarisare din Clușiu, care în scurt timp s'a avêntat la rangul uneia dintre cele dintâi societățī din statul ungar și care în prima liniă are în vedere maghiarisarea Românilor din Ardeal.

După un trecut de 11 anī, acéstă societate a ajuns sĕ pótă jertfi adī pentru scopurile sale 66,718 fl. la an, ér suma acésta din an în an se ridică în proporțiunī tot mai marī, după cum se ridică și fondul societății, care cresce actualmente cu câte 70,000 fl. la an. In cursul celor 11 anī de până acum, societatea a jertfit pentru scopurile sale aprópe la 400,000 fl.

Cifrele acestea vorbesc de sine. Rĕmâne sĕ adaugem numai, că pas de pas cu acéstă societate de maghiarisare lucréză încă alte 40 de „Kulturegylet"-urī, carī deși mai micī, urmăresc însĕ aceeașī țintă cu mare zel și tenacitate.

In fața acestor date póte orīcine sĕ-șī facă o ideiă de activitatea, ce-o desvóltă adversarii noștri pe tótă linia pentru ajungerea scopului lor de maghiarisare.

E ușor unei societățī sĕ înainteze, când are pe partea sa puterea statului și protecția nețĕrmurită a guvernului; iī este ușor mai ales „Kulturegylet"-ului din Clușiu, care și-a pus basele averii sale cu aruncurī storse de pe spinarea Românilor, cum s'a făcut d. es. cu cele 10,000 fl. luate de pe spinarea locuitorilor din comitatul Têrnavei micī.

Pentru averea câștigată pe asemenea căi nu-i invidiăm, de-ar fi îndecit mai mare, decum este adī averea „Kulturegylet"-ului ardelenesc. Ceea ce merită însĕ o deosebită atențiune este modul de acțiune, ce-l desfășură ei.

O scurtă privire asupra raportului de mai jos al comitetului ne arată, că „Kulturegylet-"iștii au tendința de a desvolta o acțiune estensivă, care sĕ străbată în massele poporului. Cu banī relativ puținī ei lucréză în cercurī estinse.

Am pute dice, că în ce privesce propaganda pentru lățirea culturei maghiare, acest mod de procedere este din partea lor cel mai bine ales. De pildă în loc de-a întrebuința sume mai marī pentru scopurī mai îndepărtate, ei împart un numĕr mare de premii de câte 25—50 fl. pentru acei învĕțătorī, carī într'un mod séu într'altul se disting în lățirea limbei și a cântecelor ungurescī.

Trebue sĕ recunóscem ca practică în deosebī modalitatea, cu care „Kulturegylet"-ul de un timp încóce stărue de a înființa cât mai multe bibliotecī poporale.

Cu o sumă abia numai de 8000 fl. ei au ajutorat, dându-le hrană spirituală, póte mai mult de 80,000 de ómenī prin înființarea celor 66 de bibliotecī poporale.

Măcar de-ar înțelege Românii din lucrarea contrarilor lor, cum trebue sĕ procédă în apĕrarea culturei lor naționale!

Acésta e ceea ce va sĕ dică activitate extensivă. S'a vorbit și la noi de multe-orī, încă înainte de-a fi rĕsărit „Kulturegyletu-"rile pe acest pĕmênt, că așa ar trebui sĕ se lucreze. Dér cu tóte acestea, Asociațiunea Transilvană, care esistă de 35 de anī, încă fórte puțin și-a estins activitatea sa în straturile de jos ale poporului. Acésta este, după părerea nóstră, și causa principală, că poporul nostru a cam stat departe până acum de Asociațiune și nu s'a prea încăldit pentru scopurile ei.

Ar fi timpul, ca mai ales direcțiunile despărțĕmintelor Asociațiunei sĕ judece bine asupra acestui lucru, căcī dela ele depinde totul. Fără o lucrare și stăruință sistematică, cu scop de a reaga în favorul culturii nóstre, cu greu vom pute face față viitorului, care amenință a copleși comunele nóstre cu „cultură ungurescă".

In afacerea viitorului Sachsentag. Comitetul central săsesc este conchiămat de președintele sĕu pe diua de 14 Septemvre c. în Sibiiu pentru a discuta asupra următórelor două puncte: 1) *convocarea conferenței naționale săsescī* (Sachsentag). 2) *propunerī pentru schimbarea câtor-va dispositiunī ale punctului* 8 din programul național săsesc.

Cu privire la acésta scrie „Kronstädter Ztg." de erī: „Nu póte fi îndoială că astădī majoritatea covêrșitóre a Sașilor doresce urgent ținerea unui „Sachsentag". Altă e întrebarea, décă guvernul, după tóte enunciațiunile și disposițiunile lui Banffy și a creaturilor sale, va pute încuviința și va încuviința ținerea „Sachsentag"-ului. De-o va încuviința atuncī alții vor pute sĕ se jăluiască asupra incosecvenței ministeriului, nouĕ ni-se va da numai ceea ce ne compete în mod neîndoios. Décă însĕ ținerea „Sachsentag"-ului va fi oprită, avem dreptul de-a ne jălui amar în contra violării legii; orī și cum însĕ, acest pas al guvernului ar contribui în mod fórte însemnat de-a clarifica situația în sînul nostru (al Sașilor). Sĕ sperăm însĕ, că guvernul va decide așa, cum pare a admite comitetul central, adecă într'un sens favorabil ținerei „Sachsentag"-ului".

Cât pentru schimbarea punctului 8 al programului săsesc numitul diar dice, că ar fi necesar, ca aceste schimbărī sĕ se facă cunoscute cât mai curênd, pentru ca sĕ scie poporul, ce sĕ pregătesce și sĕ se pótă clarifica opiniunile încă înainte de convocarea „Sachsentag"-ului.

La mórtea prințului Lobanoff.

Prințul *Alexei Borisowicī Lobanoff-Rostowsky*, decedatul ministru de esterne rusĕsc, s'a născut la 30 Decemvre 1825 și aparține uneia dintre cele mai vechī familii nobile rusĕscī. Deja în etate de 19 anī a intrat decedatul ministru în serviciul diplomatic. In 1850 a fost numit secretar de legațiune în Berlin, ér în 1856 tot secretar de legațiune în Constantinopol, unde apoi a înaintat la rangul de ambasador, și ca atare a stat in capitala Turciei până la 1863, când el fù silit sĕ părăséscă cariera diplomatică, deóre-ce amoresându-se de soția unui secretar dela ambasada francesă, o răpi. Faptul acesta aduse cu sine dimisionarea lui Lobanoff, și numai după mórtea respectivei dame, la 1866, putù el din nou intra în serviciul statului. La 1867 fù numit guvernor în Orel, ér în 1868 adlatus al ministrului de interne. In 1878 érășī fù numit ambasador în Constantinopol, 1879 tot ambasador în Londra, și în 1882 ambasador în Viena, unde rĕmase până în anul trecut, când, murind Giers, fù numit la 27 Faur 1895 ministru de esterne.

*

Despre momentele din urmă ale vieții lui Lobanoff *„Neues Wiener Tagblatt"* anunță următórele: Țarul conversa cu Lobanoff la 3 óre d. a. când de-odată îl apucară pe acesta cârcei de inimă. Insoțit de medicicul curții, Hirsch, el merse în cupeul sĕu, unde apoi urmà atac după atac de inimă, așa că la órele 8 el muri. Țarul, încunosciințat imediat despre acésta, merse în cupeul lui Lobanoff, și vĕdêndu-l mort, întins pe canapea, *începù a plânge.* Țarina de-asemenea fù adênc sguduită. Impĕratul nu permise, sĕ fiă scos cadavrul din vagon, ci ordonà sĕ fiă dus până la Kiew.

*

Aprópe întréga pressă européną deplânge mórtea prințului Lobanoff și scrie lungī articole în urma acestui incident tragic.

„Fremdenblatt" accentuând politica pacînică urmată de decedatul ministru de esterne rusĕsc, afirmă, că cu ocasiunea vi-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Blondă séu brunetă?

Care e mai frumósă blonda séu bruneta?

E o întrebare de prisos, amêndouĕ sunt frumóse. Dér acestă nu e un rĕspuns pentru tinerī. Cu mare seriositate se tractéză acéstă cestiune în lumea parisiană și cérta interesantă nu se mai sfîrsesce în colónele diarelor.

Óre un cap de blondină a putut convinge pe partisanii pasionațī ai brunetelor, că colórea auriă a pĕrului de femeiă este cea mai frumósă și vice-versa? Cum ar pute fi posibilă o argumentațiă? Cui 'i se cuvine mĕrul lui Paris, blondinelor, séu brunetelor?

Mii de anī a fost necontestată domnia brunetelor. Fără îndoélă, pĕrul negru a corĕspuns mai mult idealului de frumseță al popórelor vechī asiatice, decât cel blond, ceea ce nicī astădī nu s'a schimbat acolo. Tóte cântecele vechilor Indienī preamăresc pĕrul negru. Manu, Noe legendar al Indienilor, care după tradițiunile de-acolo a rĕmas numai singur după potop, în cartea sa „Legile" dă următórele prescripturī regelui:

„Nu-l lăsațī sĕ se căsĕtoréscă cu o fată cu pĕrul negru, ci sĕ ia o fată bine făcută, al cărei nume sĕ aibă un dulce rĕsunet, în mers se aibă grația lebedei". In Ramagana esclamă Nala când vede pe Damayanti: „O! femee cu pĕr atât de negru ca mórtea!" Și când descrie grațiile originale ale Draopodei se dice în Mahabsarata: „Figura ei nu era nicī mică, nicī mare; din gurița ei exala parfumul unei florī; ochii ei erau albastri, pĕrul ei buclat și fórte negru!"

La Chinezī era fórte mult admirat pĕrul negru, tot așa și la Egiptenī. Intre mumiile Louvrului din Paris se află o mumiă a frumósei regine din Theba, Mutaris. O inscripțiă în hieroglife spune „că în arta iubirei a întrecut pe tóte femeile timpului ei. Pĕrul ei negru era ca întunerecul nopții". Nu era un compliment mai lingușitor în vechiul imperiu jidovesc „ca pĕrul negru al Sulamithei". Și la Asirienī, Medii și Persī pĕrul negru era ținut de cel mai frumos. Frumsețile orientale îl îngrijau cu alifii mirositóre și-l împodobiau cu mărgăritare.

Cel dintâiŭ popor din vechime, care a admirat pĕrul blond, au fost Grecii. Pĕrul lui Apolo sĕmĕna cu radele sórelui, Bachus e represintat cu pĕrul roșu-auriu, Ganymede avu sĕ mulțăméscă pĕrului sĕu blond posițiunea sa în Olimp, și Paris dĕdù mĕrul blondei Venus. De aicī se vede cât admirau Grecii pĕrul blond; cu tóte aceste nu desprețuiau pĕrul negru. Prin dar caută „musele cu pĕrul negru". Simonide se plânge, că femeile frumóse grecescī îșī ascund pĕrul lor negru și Anakreon conjură pe pictor sĕ-i facă chipul amantei sale absente „cu pĕrul ei negru, undulător, ca și valurile mării..."

Valórea mai înaltă a blondinelor fù proclamată de moda romană, care devenise moda lumii. Femeile blonde, pe carī Germanicus le-a adus în triumf la Roma, au provocat mare admirațiune printre Romanī și damele romane voiau sĕ aibă și ele asemenea pĕr. Negustorī speculanțī plecară în Nordul german și aduseră multe bucle blonde, carī fură prefăcute în perucī și pentru carī se plăteau sume enorme. Dér nu fiă-care îșī putea plăti luxul unei perucī blonde. Atuncī se ivì idea de a văpsi pĕrul. Spălau pĕrul cu sodă și-l espuneau cât-va timp la sóre. Pĕrul nu se făcea blond, dér căpăta colórea bronzului, care se potrivesce atât de minunat cu teintul femeilor. In evul mediu pĕrul se pudra cu praf de aur, cum au făcut Evreicile în Palestina. Praful de aur nu se moștenesce (după cum susțin unii), dér pĕrul roșu întunecat al femeilor se moștenì cu timpul și de copii. Tot-asemenea se póte stabili astădī, pe basa cercetărilor amĕnunțite, că pĕrul blond al femeilor nordice la începutul originei sale a fost făcut prin văpsire artificială. Pentru scopul acesta întrebuințau Germanii, bărbațī și femei, o alifiă din grăsime de capră, pe care o amestecau cu cenușă de fag. Scriitorii latinī descriu acéstă pomadă și o numesc „spumă batavică, care dă flacără pĕrului Teutorilor".

Numele de spumă batavică vine deacolo, că comercianții romanī îl aduceau din Batavia, Țĕrile de jos de astădī.

(Va urma.)

sitei Ţarului în Viena, conducĕtorii politicei austriace şi rusĕscĭ *s'au înţeles pe deplin cu privire la politica orientală.*

„Norddeutsche Allg. Zeitung“ din Berlin deplânge sincer mórtea diplomatului rus, care s'a întêmplat chiar în preajma resolvărei multor probleme grele. Spune, că Lobanoff s'a bucurat de tótă încrederea atât în Viena cât şi în Berlin, şi-şĭ esprimă dorinţa, ca şi urmaşului lui sĕ-i succédă a întreţiné cu statele vecine relaţiunĭ tot aşa de prietinescĭ ca şi până acum.

„Vosische Zeitung“ vede în mórtea prinţului Lobanoff un eveniment de mare gravitate politică, deóre-ce cu greu se va afla în imperiul Ţarilor un al doilea bărbat de stat, care sĕ se scie aşa acomoda veđerilor şi intenţiunilor monarchului sĕu, ca Lobanoff.

Điarul frances *„Jour“* din Paris đice, că, deşi Lobanoff e mort, operile lui vor trăi mai departe şi Rusia va continua politica sa.

Tot asemenea vorbesc şi điarele parisiene *„Matin“*, *„Temps“* şi *„Journal des Débats“*.

CRONICA POLITICĂ.

— 21 August.

Guvernorul din Fiume, contele Ludovic **Batthyany** şi-a dat *dimisiunea.* Faptul acesta a produs mare consternaţiă în cercurile guvernamentale din Budapesta. Nu se scie sigur, care ar fi causa abđicerei sale, se crede însĕ că fostul guvernor a ajuns în conflict cu Banffy.

*

„Frankfurter Zeitung“ afirmă a sci din isvor sigur, că cu ocasiunea visitei Ţarului în Viena s'a discutat între prinţul *Lobanoff* şi contele *Goluchowsky* şi posiţia principelui **Ferdinad** al Bulgariei faţă cu **curtea din Viena.** Numitul điar đice, că décă le-a succes celor doi ministri de esterne a netezi relaţiunile dintre curtea bulgară şi austriacă, atuncĭ în curênd are sĕ urmeze visita prinţului Ferdinand în Viena, şi imediat după acésta va urma învitarea, ca şi curtea bulgară sĕ ia parte la sĕrbările deschiderei Porţilor de fier.

*

Tóte điarele mai de frunte de prin capitalele statelor europene aduc scirea, că între marile puterĭ decurg pertractărĭ intime cu privire la convocarea unui **congres europén**, care sĕ reguleze cestiunea orientală. Se asigură, că la cas décă cabinetele din Viena şi Petersburg s'au înţeles asupra resolvărei cestiunei balcanice, atuncĭ congresul va fi convocat cu tótă siguranţa. Se vorbesce că în Viena, ar fi aplecaţĭ de-a recunósce *eserciarea unor drepturĭ deosebite* din partea Rusiei asupra Bulgariei şi Turciei, pentru-ce Rusia ar ceda monarchiei austro-ungare *suveranitatea* asupra Bosniei, Herţegovinei, Serbiei şi Muntenegrului. Viitorul congres europén va *schimba cu totul harta Turciei*, dóre-ce nu numai provinciile creştine vor căpăta tóte guverne autonome, ci şi *reşedinţa Sultanului va fi permutată.*

*

Din **Roma** se anunţă, că admiralul flotei italiene din Spezzia a primit ordinul sĕ stea cu *cincĭ vapóre de resbel gata de plecare spre Brasilia.* Scirile sosite din Rio de Janeiro, cu privire la turburările provocate în urma atacului asupra consulatului italian, sunt fórte seriose. Se đice, că muncitorii italienĭ din Brasilia au început a fi persecutaţĭ pe tóte căile.

Călĕtoria Ţarului.

Despre visita Ţarului în Viena i-se anunţă din Petersburg oficiosului *„Politische Correspondenz“* următórele:

In cercurile dătătóre de ton de aci domnesce deplină mulţămire cu decursul visitei Ţarului în Viena. Impĕratul *Nicolae II* a primit în Viena numai impresiunĭ favorabile în tóte direcţiunile.

Influinţa nemijlocită a întrevederei din Viena constă în aceea, că prin ea s'au încălđit raporturile personale între împĕratul Nicolae II şi împĕratul Francis Iosif şi a avut loc un schimb de vederĭ şi intenţiunĭ, ca şi care póte obveni numai în urma convorbirilor şi înţelegerilor intime.

Faptul acesta este un mare câştig din punct de vedere politic, al cărui însemnĕtate n'o póte nimenĭ deprecia.

Se vorbesce în amintitele cercurĭ, că în privinţa cestiunei orientale amêndouĕ statele au vederĭ aprópe egale şi e sigur de sperat, că şi în viitor cabinetele din Viena şi Petersburg vor procede întotdéuna *solidar* faţă de orĭ-ce întêmplărĭ şi schimbărĭ în Orient.

Pentru aceea întrevederea din Viena póte fi privită ca o garanţia a păcei şi se póte afirma despre ea, că resultatul ei este analog cu resultatul unei întrevederĭ de monarchĭ, care n'a avut nicĭ ca motiv şi nicĭ ca scop vr'un obiect politic.

*

Din *Kiew* se depeşézá, că oraşul a fost splendid decorat pentru primirea părechei imperiale rusescĭ. Majestăţile Lor vor pleca mâne spre Breslau.

SCIRILE ĐILEI.

— 21 August.

Invĕţătorĭ la mileniu. „Tribunei“ i-se scrie din Selagiu, că cu trenul de Joia trecută au plecat la esposiţia milenară din Budapesta aprópe 40 dintre cei mai de frunte (?) învĕţătorĭ românĭ din Selagiu, sub conducerea inspectorului scolar, Dr. Petri Mór. Décă se va adeveri acéstă scire ar fi într'adevĕr fórte trist, am crede de lipsă sĕ ni-se dea lămurirĭ din partea celor competenţĭ cum a putut fi pusă în scenă acéstă escursiune milenară.

—o—

Monarchul nostru în Galiţia. Impĕratul Francisc Iosif a sosit erĭ în comuna Grodek din Galiţia, pentru ca sĕ ia parte la manevrele de acolo. La gara dela Grodek Majestatea Sa fù întêmpinat de guvernorul prinţ Sangusko, mareşalul ţĕrii conte Badeni, şi de comandantul de corp Anton Galgoczy.

—o—

Contra Lueger. Dumineca trecută Lueger făcù o escursiune la Budweiss. Audind jidovimea din Budweiss despre acésta, numai decât se adună în grupurĭ marĭ, şi, sub conducerea unui Moriţ Craus, merse la gară, unde îl întêmpină pe Lueger cu urlete şi fluerăturĭ, scuipând şi ridicând pumnii. Lui Lueger însĕ nu-i-se întêmplă nimic, şi el sosi teafăr îndĕrăt la Viena.

—o—

Reformarea esamenelor de oficerĭ ale voluntarilor. „Wiener Tagblatt“ anunţă, că ministrul comun de resbel a dat o ordinaţiune însemnată privitor la esamenele de oficerĭ în reservă ale voluntarilor din armata comună. Până acuma adecă aspiranţii de oficerĭ, carĭ nu cunosceau limba germană, trebuiau sĕ servéscă şi un al doilea an de miliţiă. De acum înainte însĕ fiă-care voluntar se va puté folosi la esamen de *limba sa maternă.* In casul acesta însĕ atât oficerii esaminatorĭ, cât şi membrii comisiunei esaminătóre şi generalul, care presidéză, trebue sĕ cunóscă limba respectivă. Décă voluntarul va dovedi la esamen, că după puterile sale a făcut destul, şi décă va avé conduită bună, atuncĭ el va fi transpus în reserva deja după primul an de serviciu.

—o—

In institutul lui Pasteur din Pesta în luna lui August din 15—31 au fost internaţĭ 80 noi morboşĭ, şi tot în acel timp au fost vindecaţĭ 70 de morboşĭ. De present se află 70, carĭ sunt supuşĭ vaccinărei contra turbei. Numĕrul vaccinaţilor pe đi e 80—85. Dela deschiderea institutului până la 31 August 6054 de ómenĭ au fost vindecaţĭ.

—o—

Un voluntar falsificator de poliţe. Voluntarul Iuliu Adamovich dela regimentul de husarĭ Nr. 6 din Przemysl a fost osândit de cătră tribunalul militar la 6 lunĭ temniţă de garnisónă şi 3 anĭ de serviciu în armată. Causa acestei pedepse a fost falsificarea de poliţe. Adamovich adecă ducea o viéţă uşuratecă şi după-ce mamă-sa n'a voit sĕ-i mai dea banĭ, a recurs la înşelătorii. Lucrul acesta Adamovich l'a continuat şi ca voluntar, dér fiind în fine prins, tribunalul militar după cum se vede l'a pedepsit fórte aspru.

—o—

Avis publicului. D-na Laura Windhopp, învĕţătorésă diplomată, face cunoscut, că, începênd din 1 Octomvre n. c. va da instrucţiă din limba germană, francesă şi italiană, precum şi de pian atât pentru începĕtorĭ cât şi pentru înaintaţĭ, după metoda conservatorului din Viena. Date detailate a se afla la casa Stănescu, str. castelului (Burggasse) Nr. 48.

Încă o sentinţă a tribunalului dela Alba-Iulia.

Vorbirea de apĕrare a d-lui Aurel Ciato.

(Fine.)

Onorate d-le President, Onorat Tribunal! A susţiné, că eu, om inteligent, am putut sĕ esprim astfel de proposiţiunĭ, ca şi cele încriminate, şi în forma în care mi-le predaţĭ, iertaţi-mĕ, stimaţilor d-nĭ, dér este un neadevĕr. Eu, care am ca reson politic proposiţia, că numai atâta merită un popor, cât îşĭ póte elupta, nu am putut sĕ susţin şi sĕ esprim cuvinte, carĭ sunt în contra convingerilor mele. Dér chiar sĕ fi pronunţat pasagiele încriminate, credeţĭ D-vóstră, că nu aşĭ fi fost eu destul de inteligent, pentru ca astfel de frase sĕ le sciu îmbrăca în floricele drăgălaşe şi într'o limbă mai alésă, aşa încât chibiţii de pe la uşĭ, carĭ sunt convins, că nicĭ nu vorbesc limba cultă românéscă, sĕ nu înţelégă ce đic?

Dér sĕ trecem şi mai departe. Sĕ admitem posibilitatea, că aşĭ fi đis aceste cuvinte, sĕ admitem şi aceea, că le-aşĭ fi đis într'un limbagiu aşa de vulgar, încât sĕ mĕ pótă înţelege orĭ şi cine, sĕ admitem şi acea, că urechile chibiţilor dela uşĭ au fost aşa de perfecte, încât au putut sĕ audă cuvintele mele dintr'altă sală, în ciuda sgomotului produs de musică şi de publicul ce era de faţă; şi sĕ admitem încă, că cuvintele încriminate le-aşĭ fi rostit în public, — şi nicĭ atuncĭ On. Tribunal nu m'ar puté condamna, pentru-că décă vom cerca sĕ analisăm puţin esenţa acestor cuvinte, trebui-va sĕ recunósceţĭ şi D-vóstrĕ, că agitaţiunea prevĕđută în §. 172 al Codicelui penal, în casul acesta nu esistă. Pentru-că vĕ întreb On. d-le President şi On. Tribunal, pe cine am agitat prin cuvintele acestea, pe Românii din Transilvania şi Ungaria, orĭ pe cei din Ţéra Românéscă?

D-vóstrĕ susţineţĭ, că poporul român din Transilvania este mulţumit cu starea actuală, este liniştit şi fericit în patria acésta, ceea ce déră v'o admit, atuncĭ eo ipso agitaţia acésta nu are rost, pentru că nu prinde. Décă veţĭ admite şi D-vóstrĕ, că agitaţiunea peste tot ca sĕ se pótă numi agitaţie, e de lipsă sĕ întrunéscă 2 condiţii: 1) agitaţiune în sensul strict al cuvêntului, şi 2) stratul acela, care sĕ percépă, sĕ consume şi sĕ se identifice cu spiritul agitaţii. Dér sĕ admitem şi casul, că Poporul Român din Transilvania şi Ungaria nu este mulţumit cu starea faptică a lucrurilor, şi nicĭ chiar atuncia agitaţia nu ar forma pasagiele încriminate, decât din contră o liniştire. Pentru-că atuncĭ, când pe un om îl mângăi cu cuvinte ca şi acele, „sĕ nu ai témă, că va veni odată fratele Teu din vecinĭ, şi te va scóte din nĕcaz“, atuncĭ tot-odată îl amortisezĭ, îl împedecĭ dela o isbucnire violentă a patimilor sale, şi-i dai credinţă, că în alte mânĭ zace sórtea şi viitorul sĕu...

Presidentul: (La insistenţa procurorului) Te îndrum pentru ultima óră la ordine, şi nu-ţĭ dau voiă sĕ mai tractezĭ despre cestiunea agitaţiunei.

Acusatul: Décă nu-mĭ daţĭ voiă sĕ mĕ apĕr în cestiunea agitaţiunii, care forméză partea primă şi cea mai însemnată din acusă, voiŭ trece la a 2-a parte, care aşa de puţină onóre-mĭ face, şi o sĕ arăt, cât de justificată a fost procederea mea în casul acela. Sper, că On. d-n President şi On. Tribunal va sci apreţia momentele psichologice prin carĭ am trecut atuncĭ, şi décă numai procesul psichologic, ce s'a petrecut în fiinţa mea întrégă în acele momente îl va lua în considerare, atuncĭ sunt deja mulţumit, pentru-că sunt sigur, că condamna nu mĕ va puté.

Pentru-că vĕ întreb, On. d-le President şi on. Trib., în care lege, în care regulament este codificat dreptul, ca un oficiant de poştă, sĕ potă ataca pe un cetăţén inteligent şi onorabil, basându-se pe minciună. Dér chiar şi la casul, când murdăria aceea, cu care a fos învinuit colegul meu ar fi fost un fapt adevĕrat, şi nicĭ atuncia nu avea dreptul acel oficiant de poştă de a-l lua la rĕspundere. Şi chiar şi în casul acela, după-ce eu i-am arătat calea, pe care putea sĕ repareze lucrul, îndrumându-l într'un ton liniştit, ca sĕ facă arătare la locurile competente, el trebuia sĕ se mulţuméscă şi sĕ profite de omenia omului, şi sĕ-şĭ vadă de treburĭ. Nu a făcut'o însĕ acésta, ci într'un ton nespus de provocător se susţinea într'o posiţiă, care nu îi competea.

Nu sciu ce gândurĭ ascunse l'au îndemnat la acésta procedere, atâta însĕ sciu, că eu ca cetăţén liber, într'un stat constituţional, am dreptul de a mĕ apăra, faţă de acei, carĭ mĕ atacă. si décă libertatea mea cetăţenéscă numai prin ofensă grosolană mi-o pot susţinea, atuncĭ nicĭ de lucrul acesta nu mĕ feresc. Epistolierul cu pricina, se vede că în hiperzelul sĕu s'a credut în dreptul de judecător, ba póte şi în dreptul de executor. Acest drept însĕ eu nu i-l'am recunoscut, şi astfel trebuit'a sĕ-l aduc la reson. Pentru-că cred, că ve-ţĭ recunósce şi D-vóstră, că în locuinţa mea eu singur sunt stăpân, şi chiar décă legea nu mi-ar da dreptul de a ţiné ordinea la casa mea proprie, atuncĭ mi-l'aşĭ lua singur acest drept.

Dér şi afară de dreptul cel a veam, m'a mai îndemnat la ofensa din cestiune şi starea mea sufletéscă peste mĕsură agitată. Pentru-că eu am avut cunoscinţă de mai 'nainte despre nespusele sĕlbătăcii, ce le-au comis gendarmii în ţinuturile nóstre. Şi acum, în casul de faţă, după-ce am sciut, cum încă în localul unde ne petrecém voiau sĕ năvălĕscă înlăuntru, dupăce am vĕđut, cum ne-au pândit mişelesce în localul dela poştă, şi după-ce s'au folosit de un mijloc aşa de miserabil spre a ne sta în faţă, — trebuit'a sĕ mi-se tulbure tot sângele din vine, şi sĕ recurg la un ton mai energic, la care, décă nu aş fi recurs, mai şci ce s'ar fi putut întêmpla.

De altmintrelea însuşĭ faptul, că gendarmii la provocarea directă, ce le-am adresat'o lor, l'au depărtat pe acest om hărţăgos dintre noi, dovedesce. pe care parte este dreptatea. Dér mai dovedesce încă şi împrejurarea, că după-ce noi ne-am recules puţin, şi am mers ca sĕ le cerem numele gendarmilor, pentru-că pe acest oficiant de postă sĕ-l putem pîrî, atuncĭ gendarmii au hesitat de a ne da numele lor şi ei înşişĭ m'au asigurat, că vor aplana lucrul, ceea ce décă voiŭ esprima prin propriile lor cuvinte, sună: *„Majd kiegyenlitjuk mi a dolgot“*. Nu i-am pîrît însĕ, pentru-că nu am voit sĕ mĕ murdăresc cu astfel de ómenĭ şi décă m'au pîrît, acésta nu o pot atribui la altceva, decât la voinţa de a mĕ preveni.

O singură observaţiune aşĭ mai putea dór avea, privitor la procederea mea, şi anume, că ce m'a îndemnat sĕ sar eu în ajutorul colegului meu, când el era de faţă. Şi la acésta vĕ voiŭ rĕspunde, că nu numai sentimentul de colegialitate, de recunoscinţă, că a fost aşa de bun ca sĕ mĕ petrécă până acasă, ci şi sentimentul de datorinţă, care este şi a fost recunoscut în tóte timpurile şi în tóte ţerile, că anume *„óspeţii tĕi se află sub scutul tĕu“*.

După tóte aceste, cred că On. Tribunal va fi deplin convins despre nevinovăţia mea şi în consequenţă va şi 'cerca sĕ dée satisfacţia cuvenită unui cetăţén onorabil ajuns ca din senin înaintea forurilor jude-

cătorescĭ. Şi-mĭ veţĭ da satisfacţiunea acésta cu atât mai vîrtos, cu cât nu cred sĕ fiă în interesul statului despoiarea fără de nicĭ o vină a cetăţenilor de libertatea lor personală. Este un reson public astădĭ, precum şi în tóte timpurile a fost, că puterea tribunalelor numai până acolo se estinde, pănă unde se bucură de încrederea populaţiunii. Şi tocmai pentru aceea, eu nicĭ nu vĕd de ce D-vóstrĕ sĕ vĕ permiteţĭ luxul de a clătina acéstă încredere a poporului, aşa fără de rost, ci din contră, prin achitarea mea veţĭ da o probă eloquentă despre sentimentul D-vóstrĕ de dreptate şi de echitate.

Aşa sĕ vĕ ajute Dumneḑeu!!

Turburările din Constantinopol.

Din Constantinopol se anunţă, că ministrul de esterne turcesc a avut alaltăerĭ o consfătuire de două óre cu ambasadorul austriac, baronul de *Calice*, căruia i-a asigurat din nou cum că-s'au luat tóte mĕsurile pentru a restabili liniştea şi pentru a împiedeca sĕ se repete scenele de rĕscólă. Ministrul şĭ-a esprimat dorinţa ca străinii sĕ scótă stégurile arborate pe casele lor, pentru ca acestea sĕ nu devină refugiul Armenilor. A cerut şi voia, ca poliţia sĕ pótă face perchisiţiunĭ în aceste case.

Alaltăerĭ după améḑĭ a fost o întrunire a ambasadorilor pentru a-se lua cunoscinţă de rĕspunsul, ce l'a dat Pórta asupra notei lor din 28 curent. In acest rĕspuns se spune, că s'au luat tóte mĕsurile pentru restabilirea liniştei şi se anunţă cererea unui tribunal, extra-ordinar, compus din judecătorĭ mohamedanĭ şi creştinĭ, cu scopul de a constata vina séu nevinovăţia Armenilor.

Garnisóna oraşului Filipopol s'a mărit cu patru batalióne. Pórta a acordat posturile militare cerute de ambasadorĭ pentru ocrotirea cartierelor Terapia şi Bujukdere.

Tóte împrejurările fac sĕ se crédă, că bomba aruncată în 28 August, e numai o scenă aranjată de Turcĭ, pentru ca sĕ justifice prigonirile împotriva Armenilor şi sĕ aţîţe populaţie. Acum e fórte greu de a linişti populaţiunea escitată de către fanaticĭ.

S'a constatat că printre făcĕtorii de rele, carĭ au participat la măcelul Armenilor, se găseau *individĭ în slujba Curţei.*

Se anunţă *„Agenţiei Reuter“*, că mareşalii *Vekby*-paşa şi *Sakir*-paşa au fost numiţĭ comandanţĭ militarĭ: primul la Pera, cel de al doilea la Galata. La ministerul de justiţie o comisiune specială extraordinară îşĭ ţine şedinţele sub preşedinţia lui *Djelal*-bey, pentru judecarea Mahomedanilor, carĭ au luat parte la ultimele turburărĭ. Până acum au fost arestaţĭ 400 de musulmanĭ, printre carĭ un oficer şi doi gendarmĭ din garda dela Terapia.

Dela Cluşiu.

Cluşiu, 29 August 1896.

Dumineca trecută, în 23 August n. c., s'a ţinut în Cluşiu adunarea generală a despărţĕmêntului XIV al Asociaţiunei transilvane. Ca obiecte erau la ordinea ḑilei 1) reconstituirea comitetului 2) alegerea delegaţilor pentru adunarea generală din Lugoş şi 3) incassarea taxelor.

Scurtă ordine de ḑĭ şi scurt s'a şi terminat.

R. D. protopop *Laslo* în vorbirea de deschidere a şi accentuat, că dintre vre-o 33 despărţăminte ale Asociaţiunei, cel al Cluşului e unul, care numai vegetéză. Bătaia lui Dumneḑeu pe capul nostru; într'un centru ca Cluşiul, unde atâta inteligenţă avem, unde, décă nu în cele politice, măcar în cele culturale am putea face şi noi un progres mai imbucurător, zizanie şi neînţelegere, — nepăsare şi „lasă-mĕ sĕ te las“, de-ţĭ e jale... Mulţimea inteligentilor, a preoţilor şi învĕţătorilor din provinciă, unde a fost? — Sĕ adună, dér cu mare greu, vr-o 12—15 domnĭ din loc sĕ ţină „adunare generală“ — sĕ discute. Intr' adevĕr, trist tablou!

Étă ce s'a isprăvit: La propunerea D-lui president *Laslo* proclamă D-l *Dr. Greg. Silaşi* ca director onorar al despărţĕmêntului. E act de gratitudine. Bĕtrânul profesor de universitate emerit, fost prefect la seminarul „Sta Barbara“ în Viena, fost director la „Economul“, membru fundator al Asociaţiunei ş. a., după muncă şi activitate plină de fructe de întregĭ decenii, cu trecut frumos în literatură şi vieţa socială, un bărbat, care în flórea vieţii sale şi-a împlinit ale sale datorinţe póte ca nicĭ un alt Român în Cluşiu, iniţiatorul în tóte lucrurile frumóse şi bune, patronul şi părintele tinerilor lipsiţĭ de mijlóce materiale — a meritat acéstă onóre.

S'a ales nou director D-l V. *Podóbă*, secretar D-l Dr. G. *Ilea*, cassar părintele N. Raţiŭ. La Lugoş representă despărţămêntul dnii Podóbă şi Dr. Ilea.

Deşi au fost puţinĭ adunaţĭ, — nicĭ cei din Cluşiu toţĭ — au incurs taxe binişor şi şi membri noi s'au inscris vre-o câţĭ-va. Taxe au incurs, pare-mise, 54 fl.

D-l president *Laslo* presentă hârtia comitetului central, în care se cer anumite deslușirĭ cu privire la adminstrarea fondurilor, ce sunt la acest despărţĕmênt şi în parte depuse la „Economul“; aceste sunt fundaţiunea Romonţai, literile fundaţionale ale lui Nicolae Tămăşdan, Lazar Baldi (şcóla de fetiţe), fondul Vitez-ian (şcóla din Teaca şi Pintic), carĭ tóte stau sub administraţia subcomitetului desp. XIV.

D-l adv. Dr. *Morariu* rógă comitetul, ca cu inteligenţa din jur sĕ păşéscă în legătură mai strînsă, căcĭ vedem, că n'avem membri esterni, şi sĕ ia firele cestiunei în mână, care lasă mult de dorit (agenturile cuprinse şi în statute.) D-l president Laslo, închiḑênd scurta şedinţă, mulţămesce celor presenţĭ în numĕr de vre-o 13! şi doresce ca comitetul nou ales sub auspicii mai fericite sĕ lucre spre ajungerea sublimului scop al acestei societăţĭ.

Aleco.

Activitatea „Kulturegylet“-ului ardelenesc în 1895—96.

Scim, că „Kulturegylet“-ul din Cluşiu, care e cel mai mare între tóte „Kulturegylet“-urile, îşĭ va ţiné adunarea generală din acest an la Budapesta în ḑiua de 8 Septemvre n. c., când se va ţiné şi congresul general al „Kulturegylet“-urilor din Ungaria.

Acésta va fi a 11 adunare generălă a „Kulturegylet“-ului din Cluşiu. Primul secretar al sĕu Sándor Ioszef publică deja raportul anual despre activitatea „Culturegylet“-ului în anul administrativ 1895—96, din care raport estragem următórele date, carĭ merită atenţiune şi din partea nóstră.

„Kulturegylet“-ul s'a înfiinţat în 1885. Primul an a fost destinat mai mult pentru constituire, organisare şi câştigarea de membri. Adevĕrata activitate şi-a început'o numai din 1886. In primul an şi-a adunat un capital de 217,885 fl. şi a spesat pentru scopurile de maghiarisare ale societăţii 4765 fl. In anul al 2-lea, 1887 capitalul s'a urcat la 395,731 fl., ér cheltuilele: 11,878. In anul 1888: capital 457,607 fl., cheltuielĭ: 14,458 fl. In 1889: 522,800 fl. capital şi 20,506 fl. cheltuelĭ. In 1890: 576,404 fl. capital şi 22,731 fl. cheltuelĭ. In 1891: 649,910 fl. capital şi 28,456 fl. cheltuelĭ. In 1892: 682,735 fl. capital şi 45,615 fl. cheltuelĭ. In 1893: 954,107 fl. capital şi 50,071 fl. cheltuelĭ. In 1894: 1.002,794 fl. capital şi 54,270 cheltuelĭ. In 1895: 1.068,036 fl. capital şi 62,993 fl. cheltuelĭ. In 1896: *1.226,062 fl. capital şi 66,718 fl. cheltuelĭ.*

Din aceste cifre póte orĭ-cine sĕ vadă, ce colosale dimensiunĭ a luat „Kulturegylet“-ul ardelenesc în scurtul timp de 11 anĭ, de când esistă. Astăḑĭ acéstă societate póte jertfi numai din interesele capitalului sĕu nu mai puţin ca 66,718 fl. pentru scopurile societăţii. Dér capitalul, cum am vĕdut, cresce din an în an. In anul curent s'au adaus la capital 46.950 fl. 13 cr., afară de alte 30,000 fl., ce au fost testate societăţii. Va sĕ ḑică într'un singur an capitalul a crescut cu *76,950 fl. 13 cr.*

Din *cheltuelile* societăţii în anul administrativ trecut însemnăm următórele:

Pentru subvenţionarea a 12 staţiunĭ parochiale cu preoţĭ stabilĭ şi ambulanţĭ, carĭ îşĭ estind activitatea lor mai bine ca peste 100 comune: 1520 fl. Societatea susţine o mare scólă agronomică pentru Săcui, imparte mai multe stipendii pentru tinerĭ industriaşĭ, şi subvenţionéză o scólă comercială, jertfind în total pentru astfel de scopurĭ 24,203 fl. la an. Mai departe susţine, sprijinesce şi subvenţionéză *53 scóle poporale*, precum şi alte câte-va scóle de acest fel, jertfind în total pentru scólele poporale *11,662 fl. 99 cr. la an.* Susţine şi subvenţionéză *20 de „Kisdedovurĭ“* cu 2974 fl.

Societatea a înfiinţat până acum *66 bibliotecĭ poporale* bine organisate, în valóre de 7926 fl. (Pentru sporirea acestora s'au preliminat pentru anul viitor 500 fl.) De asemenea a înfiinţat *38 reuniunĭ de cântărĭ* (corurĭ ţĕrănescĭ). Pentru sporirea acestora s'au preliminat pentru anul viitor 360 fl., ér pentru *premiarea învĕţătorilor, carĭ vor înfiinţa şi conduce asemenea corurĭ* 20 premii de câtte 25 fl. şi 10 premii de câte 50 fl., total 1000 fl. Pentru edarea unor cărţĭ de cântărĭ 360 fl.; **pentru o scriere menită a face cunoscut** (în sens şovinist-maghiar) **Ardealul şi cestiunea de naţionalitate** 1200 fl. Pentru edarea unor *cărţĭ de cetit pentru popor* 2000 fl.; pentru *lăţirea unor tablourĭ istorice unguresci printre popor* ş. a. 570 fl. etc. etc.

Observăm, că aicĭ se vorbesce numai de banii împărţiţĭ dela centrală, nefiind socotită şi activitatea specială a filialelor.

Filiale are astăḑĭ Kulturegylet-ul ardelenesc 62, dintre carĭ unele sunt în Ungaria..

Numĕrul total al membrilor este astăḑĭ: *14,746;* dintre aceştia sunt: 74 pe viéţă, 1897 fundatorĭ, 10,036 ordinarĭ şi 2739 ajutătorĭ. Dela adunarea din anul trecut numĕrul membrilor fundatorĭ s'a sporit cu 40, al celor ordinarĭ cu 199.

In fine mai remarcăm constituirea, ce se face în raport, că la cererea societăţii, ministrul instrucţiunei publice *Wlassics* a promis, că pentru gimnasiul superior de stat din Sibiiu va clădi un edificiu nou. Ministrul de agricultură *Daranyi* manifestă în cestiunea şcólei de agricultură aceeaşĭ „bunăvoinţă“, ce a arătat'o întotdéuna faţă de „Kulturegylet“, al cărei fundator şi sprijinitor a fost chiar dela început. Tot cam aşa de călduros este lăudat şi ministrul de interne *Perczel* şi ministrul dn comerciu *Daniel.*

Cu un cuvênt, „Kulturegylet“-ul se bucură de cel mai călduros sprijin din partea întregului guvern.

SCIRĬ ULTIME.

Budapesta, 1 Septemvre. Aci a provocat mare sensaţiă faptul, că consilierul ministerial *Petru Kassics*, cunoscut prin scandalul, ce l'a provocat cu o broşură scrisă contra ministrului de honveḑĭ, Fejérvary, secretarului Gromon şi contra consilierului Sitra, a fost provocat alaltăerĭ de către ministrul Fejérváry prin ordinaţiunea Nr. 5720, ca cu ḑiua de 1 Septemvre *sĕ-şĭ reocupe postul sĕu* de consilier în ministeriul de honveḑĭ.

Kiew, 1 Septemvre. Cadavrul prinţului *Lobanoff* s'a îmbalsamat şi s'a aşeḑat în salonul gărei. Ţarul şi Ţarina însoţiţĭ de mai mulţĭ archiducĭ şi archiducese au asistat la misa solemnă sĕvĕrşită pentru decedatul ministru şi au depus o cunună admirabilă pe cosciugul sĕu.

La porunca Ţarului iluminaţiunea plănuită pentru erĭ séră nu s'a făcut.

Petersburg, 1 Septemvre. Intre următorii prinţului Lobanoff se amintesce *Nelidoff*, actualul ambasador rus din Constantinopol, apoi *Şişkin*, *Kapnist* şi *Şuvaloff*.

Literatură.

Enciclopedia Română. A apărut primul fascicul din *„Enciclopedia Română, publicată din însărcinarea şi sub auspiciile Asociaţiunii transilvane pentru literatura şi cultura poporului român, de Dr. C. Diaconovich.* Cu numeróse ilustraţiunĭ şi harte. Primul fascicul se presintă fórte bine: începe cu litera *A.* şi se estinde până la cuvêntul „Alcanină“ inclusiv, cuprinḑênd 88 pag. format mare. Deja în acest prim fascicul se află vre-o 20 de ilustraţiunĭ şi o hartă (a Africei).

Acest dicţionar enciclopedic urmăresce scopul, de-a popularisa sciinţele şi hartele de-a lăţì cunoscinţele folositóre în sinul poporului român şi în special de-a oferì publicului cetitor o icónă cât mai fidelă a întreg trecutului şi a tuturor stărilor actuale ale Românilor, fără deosebire de hotare politice. El se lucréză de aprópe 200 de autorĭ distinşĭ şi apare în editura librăriei *W. Krafft* în Sibiiu, în estensiune de cel puţin 2 tomurĭ de câte 60 cóle de tipar, (format „Lexicon“, 8° mare, în 2 columne, litere „petit“). Publicarea se va face în fascicole de câte 6 cóle în decurs de circa 2 anĭ, 10 fascicole formézä un tom. Redacţiunea şi editorul îşĭ reservă dreptul, ca amĕsurat cerinţelor materiilor tractate şi numĕrul abonaţilor, sĕ pótă da publicaţiunii o extensiune mai mare. Abonamentele obligă la procurarea opului întreg şi se pot face pe lângă achitarea anticipativă a pretului pentru 2 tomurĭ, pentru 1 tom orĭ pentru 1 fascicol. La prenumĕrărĭ de 2 tomurĭ se acórdă 25%, ér la prenumĕrare de 1 tom 20% rabat. Preţul de prenumĕrare face: pentru 2 tomurĭ 15 fl. (40 lei) 1 tom 8 fl. (20 lei) 1 fascicol 1 fl. (2 lei 50 banĭ) Abonaţii primsc fascicole franco. După terminarea publicării opul se va vinde în librării cu un preţ ridicat. Abonamente se pot face: la editorul W. Krafft în Sibiiu, la despărtămintele Asociaţiunii Transilvane precum şi la tóte librăriile. Deposit general pentru România la libräria Carol Müller în Bucurescĭ, (Calea Victoriei 53), care va îngrijì expediţiunea fascicolelor abonate pentru întreg regatul român.

*

O carte din cele mai folositóre pentru toţĭ părinţii de familie a apărut de curênd în cunoscuta editură a librăriei *Ignatz Hertz* din Bucurescĭ. Cartea acésta e întitulată: *Sfaturĭ* asupra *Sănătăţii Copiilor* séu *Ingrijirile* ce trebuesc date copiilor bolnavĭ şi sănătoşĭ de Preotul **Kneipp.** Traducerea acestei minunate lucrărĭ e făcută de d-l *Dumitru Stăncescu.* Cartea acésta, care nu trebue sĕ lipséscă din nicĭ o casă, costă numai doi lei şi se găsesce de vênḑare la tóte librăriile din ţéră şi străinătate.

DIVERSE.

Renumitul scriitor frances Labiche zăcea pe patul sĕu de mórte, şi lângă pat şedea pe un scaun fiiul sĕu, care de curênd îşĭ perduse soţia adorată. Intr'un moment de durere neprecugetată fiiul erupse in următorul strigăt: „După-ce acum o vei vedé, spune-i, că şi acum o iubesc!“ (Inţelese pe soţia sa). Labiche deschiḑêndu-şĭ pe jumĕtate ochii îi ḑise fiiului sĕu: „Ascultă, óre cum ar fi, décă tu însuţĭ ai lua asupră-ţĭ misiunea acésta?“

Cum şĭ-a petrecut Ţarul la Viena? In cercurile curţii din Viena se vorbesce despre un episod interesant din ḑilele visitei Ţarului în Viena. Se ḑice adecă, că Ţarul Nicolae, însoţit de adjutantul sĕu, prinţ Dolgoruki, şi îmbrăcat în haine simple civile, părăsi Vinerea trecută la $8^1/_2$ óre séra Burgul şi merse în locul de petrecere aşa numit: „Veneţia în Viena“. Intrând într'o cârciumă Ţarul şi însoţitorul sĕu se amestecară prin public, se aşeḑară apoi la masă şi-şĭ comandară două pocale de bere. După-ce îşĭ beură berea, plecară la preumblare prin „Veneţia“, nefiind cunoscuţĭ de nimenea. După ce umblară astfel timp de o óră, se reîntórseră ambii în Burg, — după cum sĕ asigură însĕ — urmăriţĭ pas de pas de un poliţist secret.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 1 Septmvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.35
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	123.15
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.50
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.35
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.50
Imprum. ung. cu premii	153.75
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	139.—
Renta de hârtie austr.	101.75
Renta de argint austr.	101.75
Renta de aur austr.	123.50
Losurĭ din 1860.	145.50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	962.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	397.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	370.10
Napoleondorĭ.	9.51
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.60
London vista	119.55
Paris vista	47.50
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.20
Note italiene.	44.27½

Cursul pieţei Braşov.

Din 2 Septemvre 1896.

Bancnote rom.	Cump. 9.46	Vênd.	9.49
Argint român.	Cump. 9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.49	Vênd.	9.51
Galbenĭ	Cump. 5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump. 126.½	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.30	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vênd.	110.75

Nr. 78—1896.

Publicare de concurs.

Prin acésta se escriă **concurs pentru staţiunea de învĕţător-diriginte** vacantă la şcóla comunală din **Orlat** (comit. Sibiiului).

Emolumente: 350 fl. salar din fondurile grăniţerescĭ, relut în banĭ pentru 12 orgii lemne după preţurile localĭ c'am 150 fl., cuartir liber în edificiul şcólei şi grădină în estensiune de 575 □ m.

Dela concurenţĭ, pe lângă purtare morală neexcepţionată sĕ poftesce sĕ fiă cualificaţĭ în sensul legii şi sĕ poşiadă limba română perfect, **sĕ fiă destoinicĭ într'ale musicei vocale** 70find-că în urma hărniciei fostului şi iginte d-l Romul Simu, şcóla a dirnit în posesiunea unei stupinĭ cu ve stupĭ **sĕ fiă şi stupar practic,** putênd conta ast-fel, în urma ostenelelor sale şi la óre-care-va venit. **Suplicele provĕdute cu atestate** despre tóte acestea, precum şi despre serviciul de până acum **sunt a se trimite până în 10 Septemvre n. a. c.** la preotul local, **Dion P. Decei** preşedintele senatului şcolar în **Orlat**, comit. Sibiiului.

Senatul şcólei comunale.

Orlat, 25 August 1896.

Dion P. Decei.
preşedinte.

1955,3—3

Anunciurĭ

(inserţiuni şi reclame)

Suntŭ a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casul publicărei unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans.“

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ.	3 fl. —
Pe şése lunĭ.	6 fl. —
Pe unŭ anŭ.	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ.	10 fr.
Pe şése lunĭ.	20 fr.
Pe unŭ anŭ.	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ.	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ.	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Sz. 3923—1895. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Minea János végrehajtatónak Centiu Bukura és társai végrehajtást szenvedők elleni 337 frt. 65 kr. tőke-követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbiróság területén lévő Zernest község határán fekvö a zernesti 19. sz. tljkvben 1315, 1845, 2799, 2820/2, 6396, 6681, 8353, 9763, 10225/1, 10232/1, 11405, 11592/1, 12014, 12022, 12228, 12308, 12316, 12321 hrsz. a zernesti 2128 sz. tljkvben 3263, 3324, 9644 hrsz. a zernesti 2439 sz. tljkvben 2077, 2342, 3176, 3933, 6120, 6618, 7825, 8943, 9038, 9046, 10492 hrsz. a zernesti 2278 sz. tljkvben 41. 42. 43. 1222, 2340, 3617, 7807/2, 8329, 12647 hrsz. a zernesti 2166. sz. tljkvben 6568 hrsz. alatt foglalt fekvőkre az özvegy Centiu Jánosné javára C. 1 sz. alatt bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jognak az 1881. évi LX. t.-czikk 16. §-a értelmében leendö épségben tartása mellett összesen 726 frtban, ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverest elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1896 évi Szeptember hó 12-ik napján d. e. 9 órakor** a Zernest község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 43 frt. 9 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a birósághál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1896 évi Aprilis hó 28-án.

A brassói kir. törvényszék, mint telekönyvi hatóság.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.